

Overgangen fra Kurant til Rigsmønt, kan jeg kun oplyse, at der i Forordningen af 5te Januar 1813 ikke blev bestemt noget angaaende de kongelige Penge. Deri ligger dog intet Argument. Det kan netop — synes det mig — tyde paa, at Forholdet har været betragtet allerede den Gang som en Ydelse af faste Afgifter, som en Realbyrde, navnlig naar det sættes i Forbindelse med, hvad der fremgaar af et lidt senere udgivet Rentekammerbrev, nemlig et af 18de September 1813. Det fremgaar deraf tydelig, at de kongelige Penge skulle overgaa og omskrives Daler for Daler. I dette Rentekammerbrev er der for øvrigt givet Udgang til en Rentenedsættelse eller Rentemoderation i 4 Aar ligesom ved Prioriteter og desuden givet Udgang — det vides ikke, om den er benyttet — til en Indløsning af de kongelige Penge. Deri ligger dog heller ikke noget Argument for, at de ere behandlede som Prioriteter, thi vare de det, behøvedes der jo ikke at gives særlige Bestemmelser for de kongelige Penge. De ville da simpelthen være faldne ind under de almindelige Regler. Jeg maa altsaa finde det aldeles forkasteligt at behandle disse Beløb anderledes end som det, de ere. Den ærede Ordfører udtalte ogsaa som sandsynligt, at de ere faste reale Afgifter, og ere de det, kan man ikke saaledes disponere over dem paa Finansloven. Den ærede Ordfører bemærkede, at ogsaa han betragtede dem som uafseljelige, ikke lige med Prioriteter, fordi der aldrig er udstedt Obligation for Beløbet. Naar de dog kunne indløses, er det kun en Humanitet, der er vist fra Statens Side, men fra hvilken man ikke kan slutte til Berettigelsen af de Foranstaltninger, man her peger paa. Jeg vil altsaa ogsaa med Hensyn til denne Rentenedsættelse forbeholde mig Vændingsforslag ved Sagens Behandling i det andet Ting.

Med Hensyn til de Møller, der endnu have et uafviklet Mellemværende med Staten, oplyste den ærede Ordfører alt det fornødne, og jeg kan da kun henholde mig til den ærede Ordførers Udtalelser og vil kun udtale Haabet om, at den paagældende Gjer af Rjær Mølle nu vil modtage det Forslag, her er stillet til ham, nemlig at afgøre hele sin Restgæld til Staten paa 9,700 Kr. ved en Afbetaling af 3,500 Kr.

Denæst omtalte den ærede Ordfører det Forslag, der er stillet under § 4, hvorved der søttes overført et Beløb svarende til Land- og Vigningsstattsens Beløb til Kommunerne. Det er meget rigtigt, naar den ærede Ordfører udtalte, at det Beløb, der her er Tale om, er lig med det Beløb, der figurerer paa det Lovforslag, som nu er

under Behandling her i Tinget, og hvor der ikke blot for Land- og Vigningsstatten, men ogsaa for andre Statters Vedkommende er Tale om Overførelse til Kommunerne. Det er jo nemlig Tiende-Hartkornet eller den Land- og Vigningsstat, som udredes af Tiende-Hartkornet, som er fradraget, hvorved det Beløb fremkommer, som den ærede Ordfører ansførte, nemlig 1,682,000 Kr. Jeg kan ikke tilraade, at man stemmer for denne Overførelse til Kommunerne. Det er jo dog — forekommer det mig — aldeles forkasteligt at opstille et Forslag om en saadan Overførelse paa Finansloven. Det er, forekommer det mig, ligefrem i Strid med Grundlovens § 47, der omtaler, at ingen Stat kan paalægges, forandres eller ophæves uden ved Lov, og det, der her foreslaas, er i egentligste Forstand en Forandring af Statten, idet man vil disponere over Stattsens Beløb til et helt andet Djemed end det, som Statten skulde ramme, nemlig en Ydelse til Staten. Det forekommer mig ikke, at man kan foretage nogen grundigere Forandring af en Stat end at disponere over den til et helt andet Djemed end det, hvortil den er bestemt, nemlig at gaa ind i Statskassen. Vil jeg føre Tanken videre, kunde der spørges, om det da ogsaa kunde opføres paa Finansloven, at Land- og Vigningsstatten skulde anvendes f. Eks. udelukkende i Landvæsenets Tjeneste eller til en hvilken som helst Statsinstitution. Nu er det foreslaaet, at den skal anvendes i Kommunerens Tjeneste. Men falder da Kommunerens Tarv og Interesser i den Grad sammen med Statskassens, at man kan sige, at det er en og samme Institution? Det kan man efter min Mening aldeles ikke. Det er altsaa allerede set fra denne Betragtning, forekommer det mig, urigtigt at optage en saadan Bevilling paa Finansloven. Naar der nu peges paa, at der dog er disponeret paa en lignende Maade en Gang tidligere, maa jeg gøre opmærksom paa, at det paa ingen Maade var Land- og Vigningsstatten, der blev disponeret over, men et bestemt Beløb. Men ogsaa den Gang blev det udtalt fra forskellige Side, uimodsiget af Regeringen, at man ikke skulde fortsætte paa denne Maade. Jeg vil altsaa holde mig til, hvad der er passeret tidligere og fraraade, at man gaar denne Vej. Jeg kan for øvrigt ogsaa suldt ud slutte mig til de Betragtninger, der blive gjorte gældende af det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Meergaard), idet han opstillede det Spørgsmaal, om det var politisk rigtigt at sætte dette Spørgsmaal op til Afgørelse, for et Lovforslag, der vedrører dette Emne og endnu mere om-